

UN NOU PROGRAM DE FORMARE,

O ALT ANS SPRE DEZVOLTARE I SUCCES

Într-o lume în care schimbările se petrec rapid, iar diversitatea este din ce în ce mai mare, necesitatea ca cetățenii să fie activi, informați și responsabili este mai pregnantă ca niciodată. Rolul educației în dezvoltarea unor astfel de cetățeni este acum aproape universal recunoscut. Abilitatea de a se implica în viața și în problemele publice, în mod inteligent și responsabil, se formează în timp. Cu toate că anumite lucruri pot fi deprinse în mod neorganizat în cadrul familiei, în societatea actuală acestea nu mai sunt suficiente pentru formarea cetățenilor informați și competenți, de care au nevoie democrațiile moderne pentru a-și asigura existența. Pentru realizarea acestor lucruri un rol important revine educației caracterului.

Formarea caracterului este cea mai importantă învățare pe care o poate acumula un copil. Trăsăturile de caracter valoroase transcend diferențele de vârstă, de poziție socială. Rasă, religie, educație, personalitate și înfățișare. Ascultarea, ordinea, sinceritatea, onestitatea, iertarea nu pot fi învățate ca o temă în clasă, o oră pe zi sau o zi pe lună, și apoi uitate până la următoarea predare. Fiecare situație ivită în viața colarului poate fi o ocazie excelentă de a explica faptul că fiecare copil este o persoană specială, cu un potențial deosebit. Indiferent de capacități sau înfățișare, cu toții au posibilitatea să-și dezvolte trăsăturile de caracter valoroase. Focalizându-și preocuparea în fiecare zi pe formarea unor trăsături de caracter valoroase în fuziunea unui caracter bun, profesorii pot lefui cu eficiență motivările elevilor pentru întreaga viață.

A educația „lefui” caractere înseamnă a transforma copiii în cetățeni responsabili din punct de vedere moral, cu stăpânire de sine, disciplină, umanism, angajare socială. Prin rezolvarea de probleme, luarea de decizii, rezolvarea de conflicte, tinerii de toate vârstele pot să-și dezvolte un caracter moral. Importanța formării caracterului rezultă din afirmații potrivit cărora: caracterul este o modalitate în care o persoană ia decizii; caracterul determină atitudinile, vorbele și acțiunile cuiva; aproape orice problemă și orice reușită își are originea în caracter.

Caracterul este ansamblul de trăsături ale omului care au ca note fundamentale generalitatea și stabilitatea, îi imprimă un mod propriu de reacție în relațiile cu ceilalți oameni și îl determină să se conducă după anumite valori sociale.

Caracterul este motivația interioară de a face ce este bine, indiferent cât te-ar costa acest lucru. Orice om din lume are șanse egale de a-și forma caracterul, dezvoltând trăsături cum ar fi corectitudinea, răbdarea sau loialitatea. Școala este chemată să-și învețe pe tinerii care sunt valorile umane de bază ca cinste, bunătate, generozitate, iubire, curaj, libertate, spiritul dreptății, egalitate și respect.

Caracterul se dezvoltă pe toată durata de viață a individului. În școală trebuie să se ofere individului mediul propice pentru formarea trăsăturilor de caracter pozitive. Totuși, caracterul se formează în viața unui om prin deciziile luate clip de clipă. Prin formarea caracterului, cadrele didactice își pot ajuta elevii să-și atingă potențialul maxim. În școală ar trebui promovată o cultură a caracterului, axată pe un obiectiv corect, urmând un program, lucrând împreună cu o echipă.

Ca un răspuns direct la nevoile de formare ale cadrelor didactice – nivel preșcolar, primar, gimnazial, liceal din instituțiile de învățământ ale județului Tulcea, în acest an școlar echipa C.C.D. Tulcea a acreditat un program de formare având ca tematică educarea caracterului.

„**Educarea caracterului**” urmărește formarea unor competențe didactice și educaționale pentru dezvoltarea caracterului la elevi prin orice tip de activitate didactică curriculară și extra-curriculară.

Construit ca un program de formare lung (70 ore), cu 18 credite transferabile, modular, programul abordează următoarea tematică :

- *Locul caracterului în structura personalității umane*
- *Trăsături fundamentale de caracter*
- *Inteligența emoțională*

Personalitatea este cea mai complexă și adeseori cea mai dramatică realitate umană cu care luăm contact și pe care urmează să o influențăm, să o ameliorăm sau să o schimbăm; personalitatea reprezintă principalul ghid în modelarea concretă a omului.

În sistemul de personalitate, caracterul reprezintă latura relațională și valorică, fiind în principal un ansamblu de atitudini-valori. Acesta se definește, în principal, prin valorile după care subiectul se comportă, prin raporturile pe care le întreține cu lumea și cu propria ființă.

În fiecare om distingem "ființa individuală", iar scopul educației este de a cizela "ființa socială" a omului. Școala pune copilul în contact cu o societate determinată și utilizează un ansamblu de practici educative în relație cu cele ale familiei. Școala dezvoltă în copil anumite stări fizice, intelectuale și morale pe care le reclamă de la el societatea.

Un caracter bun duce la rezultate pozitive. Profesorii au datoria de a explora lumea internă a caracterelor elevilor lor, în care guvernează trăsături de caracter, mai mult sau mai puțin lefuite, și a le arăta cum se folosesc trăsături de caracter valoroase, prin care se „construiește” un caracter adevărat. Încurajând elevii să dovedească trăsături de caracter pozitive, profesorul stabilește un sens nou al valorii și al aprecierii din perspectiva caracterului. Copilul va găsi astfel o nouă motivație de a fi ascultător, ordonat, onest și generos, atunci când tie îi este apreciat de un profesor sau un părinte.

Elevii ar trebui să fie conștienți că „au valoare” atunci când demonstrează că au caracter bun oriunde și oricând. Pentru a prezenta adevărată valoare a unui caracter, trebuie să privim dincolo de rezultatele elevului, la faptele și atitudinile din spatele lor. Scopul profesorului trebuie să fie încurajarea dezvoltării, de aceea influențarea celor 9 trăsături fundamentale de caracter este importantă în formarea caracterului.

Un caracter adevărat este esențial pentru fiecare, asigurându-i rezistență în orice ar face. Indivizii își modelează caracterul concentrându-se asupra unei trăsături de caracter, în elegându-i natura, importanța și beneficiile. Relaționând fiecare trăsătură la situațiile zilnice, elevii pot descoperi cum să o aplice și să-i culeagă roadele.

Un număr mare de educatori recunoaște faptul că elevii care beneficiază exclusiv de pregătire colară pot fi „neechipați” pentru provocările viitoare, atât ca indivizi cât și ca membri ai societății - nu este suficient doar să fie hrăniți mintea.

Dinamica schimbărilor sociale contemporane solicită o bună capacitate de adaptare a individului la mediu, care se poate realiza numai dacă în elegem rolul extraordinar pe care îl are folosirea inteligentă a emoțiilor. Studiile arată că inteligența emoțională (IE) este cel mai bun predictor pentru achizițiile viitoare ale copiilor, pentru succesul de inteligență tradițional, cognitiv și abilitățile tehnice.

Ritmul accelerat de viață și amenințarea unor pericole reale se combină pentru a da naștere unor provocări continue pentru dascălii de astăzi. Dacă știm să facem față cu inteligență emoțională acestor provocări, trebuie să în elegem care sunt idealurile elevilor noștri, preocupările lor și, mai ales, trebuie să înțelegem cont de faptul că ei își caută identitatea. Pentru a avea tineri cu un comportament inteligent din punct de vedere emoțional și social este decisiv să fim foarte atenți la ce lucrăm și cum lucrăm cu ei în școală. Introducerea strategiilor de dezvoltarea inteligenței emoționale în școală și a abilităților cognitive multiple pare să producă o schimbare radicală.

În lumea în care trăim, copiii se maturizează mult mai repede decât s-a întâmplat vreodată. Copiii ajung să încalce reguli pentru că nu sunt pregătiți să facă față multitudinii de experiențe care sunt trite pentru prima oară. Pe lângă toate celelalte deziderate ale educației, stimularea inteligenței emoționale în educarea copiilor devine un deziderat cu o nouă semnificație pentru toți cei implicați în formarea viitorilor adulți. A răspunde adecvat acestor provocări ale educației din prezent înseamnă a „construi” succesul generației de mâine.

Programul de formare **”Educarea caracterului”** oferă cadrelor didactice o strategie sistematică și cuprinzătoare de a-i învăța pe elevi cum să ia decizii bune. Cunoștințele achiziționate la nivel teoretic își vor găsi aplicabilitate în activitățile desfășurate la clasă. Astfel, cadrele didactice implicate vor identifica și vor aplica instrumente diverse pentru formarea și dezvoltarea anumitor trăsături de caracter.

Cea mai mare contribuție a unui profesor la bunul mers al lumii poate să nu stea în mari sarcini îndeplinite, ci în înzestrarea copiilor cu trăsături de caracter valoroase, să-i pregătească pentru viață, unul după altul, zi de zi. Prin abordarea disciplinelor componente ale curriculum-ului programului de formare, fiecare cadru didactic participant își va dezvolta competențele necesare formării anumitor trăsături de caracter, care constituie fundamentul unor comportamente pro-sociale ale elevilor, care să le asigure integrarea activă, participativă, într-o societate și o ”comunitate de caractere”.

În concluzie, prin programul de formare **„Educarea caracterului”** vă propunem o oportunitate de dezvoltare personală și profesională din perspectiva unui domeniu de educație mai puțin dezbatut și aplicat în prezent, dar esențial pentru generațiile care reprezintă viitorul. Putem „construi” împreună un viitor mai bun fiind când cele mai bune alegeri în prezent, și credem noi că programul de formare propus poate fi o astfel de alegere.

Echipa C.C.D. Tulcea